

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԵՐ ԱՐԴԻ ՎԻՃԱԿԸ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Երբ քաղաքը դար առաջ,
յորում մեր պարսկյան գործող
մէջ աւելի անկեղծութիւն և աւելի
գործունէութիւն կը տիրէր,
զոյգ ընդ զհոգեմտեան, զի տա-

ԹԵՐԹՈՆ

ԱՐՇԱԼՈՅ

ԵՐԱՆԱՆԻ ԵՒ ԱՄԵՆԻԱ

Եթէ խնդրած մեր զուգարմեան
համեմատ ապրիւնաւոր լինէր, որ չէ,
պիտի մերժէ՞ք արդեօք . . . :
— Անչուա, եթէ այդ ապրիւնաւորութիւնն
իր ներքին կողմէ չու-

որինք էր Բարձր Հովանաւորութեամբ,
զոր ունինք հակառական կը
դանակին միասնական Պետութեան
մէջ մէջ Սահմանադրական
հայտարարութեան . . . :
— սահմանադրական կը ստեղծեն
այդ ունինք, առանց մտածելու թէ,
սո՞ւ ապագային համար կառու-

մանկամարդութիւն մը ցիւեանս
առն- ջուրուն, ասոնց անհոնք ալ
զիտեմ ու երէկի գիշերուան
Սնտուիս սեւեալին մէջ
անցած խորհուրդներուն և
անձամբ մտադիր էի, և այն
առնք գիտնալու և ձեր քրտի
բարձր արմուռնու գիտնալու
գրգռումներն ճան- չելուս
համար է որ անկէկեր և յու-

Զմեռուից յոյն լրագիրներէն Ար-
ժիւն անուն թերթին մէջ
հետեւեալ կը գտնենք :
« Սակայն սրտի իմացանք որ
քաղաքիդ Հայ լրագրին մէջ
տեղ-ւոյս քոյրերուն դէմ յորուած
մը հրատարակուեր է, որու մէջ
մինչդեռ հանգուցեալ Բողոք
բոս ցորեկը թաղուեր է, և նոյն
գիշերը քոյրերուն խնդուք,
ղրուսնու և զուարճանալն կը յիշուի : »
« Նոյ նահագեակի տապանէն
կելլելով բնակիչներէ զուրկ
զբա- նուոյ Արարտ լեւին բնակչաց
հետ խօսած լեզուն հասկնալու
բարդը չունենալուս համար
յորուածաբնի ոճը քննել, ծանու-
ցանել և հետեւեալորը ճշմարտու-
թիւն թէ զրպարտութիւն հրա-
տարակելու ձեռնարկած լինեն
դատերու անկարող ենք :
« Սակայն քոյրերուն խնդարով
զուարճանալն թէ և սոսոյզ
լինի, թղթակիցը մտնոյ
գիշերու. իրու-ւունք չունէք,
վանդի թէ և սոյն ևեկար
թիւնը մամուտը բան մը
է, բայց սոսնք (քոյրերը) կբո-
նի սպասուհիներ լինելուն հա-
մար՝ յորուածք տեղւոյս
գալմով թի ժողովուրդին
սրբամապատ- ուութեան
կը դարձի, հետեւաւ լար
թղթակիցին նետերն ուղղակի
սոյն ժողովուրդին դէմ
արձակուած են :
« Եթէ պարոն թղթակիցն այս
հետեւանքները մի անգամ
խորհած լինէր՝ հաւաստի ենք
որ սոյն տեսակ դործի մը
չպիտի ձեռնարկէր, վանդի
ատով թէ իր և թէ իր
արդիւն վրայ թշու-մանք
ու նախասինք հրահրեց
և մանաւանդ կրօնական
գծօտութիւններ ալ յարոյց :
« Այդ, յորուածն զէմ բան
զը չըսողով, այդ պարտ
զը հա-մարինք իրեն
այսպիսի մը միայն իմացանել
որ այս տեսակ հրա-տարակութեանց
չժողի բարի է, ըստ
որում ասանք չարեաց
առաջը չտանելէ գտա
կրօնամուտ լութիւնն ու
թշուանքը զորքու-նուեր
կը ծառայեն, որով նաև
հասարակաց բարի կարծիք
կը վրդովի զոր պահպանելն
ամեն քաղաքակիրթ
անձերու պարտքն է : »
12 Հոկտ. 1883 Այտրն

Կը պատասխանենք :
Ա. Յոյն թղթակիցը խնդիր
մը լընորէն և բանիս գտողու, խօ-սելու
աստիճանները ճանչելու,
անոր ասանքն չլուսեցելու և հա-կատու
թեանց մէջ չլինալու. յատ-կութիւններէն,
որ և է բանի մը հմտութիւնն և մանաւանդ
քաղա-քավարութեան բարձրին զուրկ,
և միայն արդիւն միեւնոյն
թեան սորուկ մ'է, առ միակ
անհրաճելի փաստով՝ որ
իրեն անձամբ լեզու մը
յունական խեղճ, անհամ
և յորու կատա-կով մը
կը ծարթէ, և ասով մինչ-դեռ
մեր պատիւը վտանգէ
զերծ պահելու կը պատրաստուի,
միւս կողմէ մեր
պղքն անպատուելու կը
յանդգնի, ըստ որում
արդի մը գոյութիւնն իր
լեզունն կախում ունի :
Բ. Մեր լեզուն ծայրերու
բացարձակ լրութիւնն
ունեցող այդ թղթակիցն
արդեօք իր լեզուն կատարելապէս
կը ճանչէ. — բը-նաւ
չենք կարծեր, վանդի
յոյ-նեան իրենց
լեզուի գտները Գեր-մանիայէն
կ'ընդունին մինչև
այսօր :
Գ. Այտրնի յոյնը Հայ
մամուլը պահարկելով
քոյրերուն պատիւը
պաշտպանած չլինիր,
այլ ընդհակառակն
զատնք բարոյապէս
կըստանէ, վանդի՝
թող թէ այդ պաշտպանութիւնն
իրեն չլինար և չենք
կարծեր որ քոյ-րերը
զորս ճանչելու և պաշտ-պանելու
ոչ առիթն ունեցած
ենք և ոչ պատճառն
բարեբաղ-դարար՝ Հայ
Պատարագի արարողութիւնները
ծայրերու լայրու-թիւնը
յանձն առնելէ ետեւ
համբալ յոյնի մը
ծիծաղելի պաշտպանութեան
ալ կը զիջանին
այլ նախ
պէտք է որ քոյրերն,
կամ ասանք կրօնի
սպասուհիներ լի-նալուն
համար, կրօնային
պաշտօնական
մարմին մը չընէր
եղեւ լութիւնը և
յետոյ հատուցում
պահանջներ
Հայ թերթին ու իր
թղթակիցն : Սակայն
քանի որ մեր յիշած
պաշտօնական մարմինը՝
թերեւս քանի մը
փորձերէ ետեւ
չլրացու առաջ
հայ-րերուն տխուր
խնդիրն պատ-

մութիւնը (*) հետեւեալք
յոյն պաշտպանութիւնն
սոյն պատմու-թեան
փոսին վրայ իր
սեւ մահ-արձան
մը կը կանգնի :
Գ. Քանի որ յոյն
թղթակիցն Հայ
թերթին յորուածք
չէ կա-րող հատկապ,
արդեօք ստոյգ
աղբիւրներէ՞ քաղած
է անոր ու գին.
ուրեմն ինչո՞ւ կը
վարտի քննել
ու դատելու.
զայն իրեն խնացուող
բերանները
սա՞ր են արդեօք.
ուրեմն ինչո՞ւ
կտակածելի խնդրոյ
մը մէջ յատուան
բիթ կը խօթէ.
պատասխան կու-ղենք,
այդ թիւի :
Ե. Քոյրերու գէմ
խօսիլն դա-թօյլի
ժողովուրդեան
կը դպչի և եւ զեր,
մենք ալ կը
կարծէինք թէ միջին
դարու մէջ
բնդունուած և հուսա-
տանքներէն
բարոյ-ուած
սղբունք մ'էր
այս զոր յոյն
յորուածաբնի
իր եղական
ազատամտութեամբ
ու քաղաքակրթութեամբ
կը պաշտպանէ,
և սակայն այս
սղբունքէն
ունելի միեւնոյն
թեան լ'նչ
սպաւոյց կու-ղէ
ընթերցողը :
Որովհետեւ
կրօնի
պաշտօնէից
արարքներն
գրէ առնել՝
նոյն կրօնի
վերաբերող
ժողովուրդին
անպատու-թիւն է,
ուրեմն
եղեւնագործ
կրօնաւոր մը
մահաւան պատի-
կրկներէն
համար (հարկաւ
զբը-ուած է
վճարով մը) իր
ժողովուրդը
կատարան
եղած պիտի
լինի . . . :
գէշ չէ.
սոր կըսեն « Այտրնի
յունական
տրամաբա-նութիւն և
պատմութիւն : »
Զ. Կը խրատենք՝
ոչ խոսար-հարար՝
Արմօնիայի թղթակիցն
նաև Պ. Խմբակին,
որ իր
լուութեամբ
համարի
կը զանուի
յորուածն
պարունակութեան,
որ հաւ ժողովուրդին
և անհա-տիս
համար
բնաւ երբէք
կրօնամարտի
լուսն բերան
չառնեն :
Մեր սղբն
պատմութեան

— Խօսեցէք,
տիկին, գոչեց Մի-քայն
ուրախութիւն
մտածելու . . . :
— Այո, տիկին,
ես ալ այդպէս
կըրտածեմ,
բայց
պատիւր, ո՛հ,
պատիւր
ս'է մտածել
որ ստեղծ
մարդուս
կրտաւան
կը նպատակ,
խեղճ
պիտի
պատու
համար
կը-զգուցի . . . :
յորեք
Միքայել
նոյնպէս
ցաւակիր
ցայեղով
որ իր
մտածական
գէմքն
հակապատկեր
մը
կընծայէր,
և այս
երբ
անձերու
տորբեր
զա-ղափարներով
և այս
գաղափարներու
հակառակ
գէմքեր
կեղծելով
հաւա-քունն
ու
անտուր
ճշմարիտ
և հարգաւոր
կատարակութեան
մը
անհեղ
նշանաւոր
տեսարանը
կըսան-դիսացնին :
— Աերջուկէս,
չարունակեց
Մի-քայել
պահ մը
լուէլ
և իրեն
թէ արցունքը
պրկելու
համար
աչգերը
չիկէ
ետեւ. —
վերջոյն
Ամելիա
կրտած
կըստարտի
արդէն,
ան-պատու
թիւնէն
խուսելով
կըցաւ
իր սիրուն
ընտանեկցելով
խելաբարի
և մտանալով
սիրտին
կցորդելու,
զատեալ
մը
աղբիւր
ալ խնթի է,
եթէ
յիտար-ու-թիւնը
տարախորիկ
լինէր
այս
մա-սին
բնաւ
տարակոյս
չպիտի
ունենայի :

Մ. Խ.

THE
LIVERPOOL & LONDON & GLOBE
INSURANCE COMPANY
ԼԻՎԵՐՊՈՒԼ և ԼՕՆՏՕՆ և ԿԼՕԳ
ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհի մէջ բոլորովն հարեցնելու անվտանգութեան
Մեծագոյնը

Դրամագրութիւն ի պարտաւոր 6,679,175 Սթր. սակի
1884 տարեկան հասոյթ 4,632,484 » »
Ընկերութեանը հիմնադրուելու ի վեր զճարձակ կորուստը
17,742,924

Անունն ապահովագրութեան բանկիներն

Այս ընկերութիւնը կազմուած էր չորս հիւսիսի և թէ՛ չորս հիւսիսի մէջ շնորհիւ, կաշկարասներ, անշարժ գույքեր, ապրանքներ, գործարարներ և։ Անդիտական ամենէ մեծ ապահովական ընկերութեանը պայմաններուն համեմատ։ Ընկերութիւնը կազմուած էր նաև կեանք, աղջկանց օժիտ, ցիկանս եկամուտ, (rente viagère) և։

Ապահովելու արուած վերջին բաժնեգինը (չորս բաժնեկի մի մասով) 1 1/2 % եղան, ասորեկան ապահովելու գնայն վրայ։

Գործադիր
ՃՕՆ Տ՝ ԱՆՏՐԻՍ
Ճրանկայ թագ, Անթուան օժիտարիայի Գործադիր
Ապահովելու ուղղութեամբ կրնայ գինը նաև Երբ-Պէտքով ևն Փոխ
Գործակալը Ս. Սպարթակեան եղբայրը սեղանատուներ։

Պատիւով ծանուցանել Մեծ
ճարտար հասարակութեան որ « Լիվ
քաղաքի կիսան կիս կողմ » անուն
ապահովագրական ընկերութեան,
Զմեռուկայ ընդհանուր գործակալին
կողմից Փոխ-Գործակալութեան արտա
տուն մեզ յանձնուելով, պատրաստ
ենք ամեն տեսակ շնորհ, կարգադր
ևն ևն ապահովագրել նպատակով որ
պայմաններով թէ քաղաքիս մէջ և
թէ չորս հիւսիսի տեղանք։

Յիշեալ ընկերութիւնը աշխարհիս
վրայ գտնուած բոլոր ապահովագ
րական ընկերութեանց մէջ հաշակա
ւորն և մեծագոյնը կրնայ համար
ուել և իրեն զինով ամեն յաճա
խորդներ գտն ըրած է, կը յուսանք
որ Մեծ ճարտար հասարակութիւնը այս
ընկերութեան համար և նպատակ
ար պայմաններն ինկատի առնելով,
կը ժողովայ թէ ապահովագրութեան
և թէ մասնաւոր տեղեկութեանց
համար զինով առ Մեծ ընդ. Գոր
ծակալն կամ առ մեզ Երբ-Պէտքով
Փոխ-Գործակալը
ԵՂԲՈՐԲ Ս. ՍՊԱՐԹԱԼԵԱՆ
Զմեռուկայ 1/15 Նոյրբ. 1885

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

Փոխանակուող իր

Կ. Պորայ վրայ	124,75	—
Լանարս կրէք	ամեն ան	436, — 436,50
» » օրուան	437, —	437,50
» » ամեն ան	24, —	24,6
» » օրուան	247, —	247,50
» » ամեն ան	447, —	449
» » օրուան	452, —	454

Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Պ. Յ. Պերպերեան պատիւ ունի ծանուցանել հասարակու
թեան որ թէ տախտակի և թէ մեռողներու վրայ ամեն տե
սակ ՓՈՐՏԱԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ընկեր. պատրաստ է աժան գի
ներով։

Կը ապէ նաև ԱՅՅԵՏՈՄՍԵՐ, հարսանեաց, յուղարկա
րութեան հանգէսի և ըն ՀՐԱՆԻՐԱԳՐԵՐ, թէ մեծ և թէ վոքը
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԸՆԿԱԼԱԳԻՐ, ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ, նա
մակի ՎԵՐՆԱԳՐԵՐ և ըն և ըն։

Կը շինէ նաև պատերու վրայ զանազան նկարներ, և խա
նութեան վրայ կախուած նշանաբաններ և ապահովներու վրայ
զանազան տեսակ գրերով անուններ եւ այլն։

Պէտք ունեցողը կրնայ գինը Սէփի Խան, վերի յարկ թիւ
17 Լրագրայ սենեակը։

գործակալութիւնը

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

QUEEN Թագուհին Ապահու
վական ընկերութիւնը կա
պահովել կեանք, ցիկանս հասոյթ (rente viagère) և
աղջկանց օժիտներ մասնաւոր և օգտակար պայ
մաններով։ Կազմուած էր նաև հարեցնել զէմ շնոր
քեր, կաշկարասներ, անշարժ գույքեր, ապրանքներ
և ըն և ըն։ Թէ՛ Զմեռուկայ և թէ՛ չորս հիւսիսի գիւղե
րուն մէջ առաւելագոյն օգտակար պայմաններով
նոյնը նաև փոքր Ասիոյ, Սուրբիոյ, Բարսելոնայի
Յունաստանի, Բուսանիոյ և Բուսանիոյ գիւղացու քա
ղաքաց, Միջերկրական, Յոնիական, Արշակունցեան
կղզեաց մէջ, թէ ուղղակի կերպով և թէ իւր Փոխ
Գործակալաց միջոցով, որը Զմեռուկայ ընդհա
նուր Գործակալութեան կախումն ունին։

RELIANCE Կառահովիտն ծո
կերութիւնը կազմուած էր չորս հիւսիսի և թէ՛ չորս
նաւած Պորայն և Սաակ՝ ծովային արկածներու
և վտանգներու գէմ, թէ Զմեռուկայն ուրիշ
տեղ զգուած ամեն և թէ օտար նաւահան
զխաններն Զմեռուկայ փոխադրած ամեն. նոյ
պէս փոխադրած փոքր Միջերկրական ծովու մէկ
նաւահանգիստն ուրիշ մը փոխադրած ծա
մանակ։

Զմեռուկայ մէջ զիններ խիստ չափաւոր են։
Կորուստները անմիջապէս կը վճարուին Զմեռ
ուկայ կամ Անգլիոյ մէջ ապահովելու կառնին
համեմատ։

ԳՐԱՍԵՆՆԱԿ Թրանկայ թագ Բոնտրուլոյի Գերբանէն
թիւ 2 և 3
ՃԻԻԳ Բէշիմալը պաշի Սէփերեան խանի վերի
յարկը թիւ 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ՃՕՆ Ա. Ա. Կոչ

Ապահովել ուղղութեան կրնան նաև գինը Սէփերեան
խանին քով Ետայեաններու մաղազան ուր կը գտնուի
ՓՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
Յ. Կ. Հիւսնեան

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է գի
մել վերոյիշեալ խանին վերի յարկը թիւ 3 մաս
նաճիւղին
ՏՆՕՐԷՆ
Բիքեր Ռ. Կոչի

QUEEN Ընկերութիւնը իւր 2,000,000 Անգլիական սակի գերամաղ լինի հետ
միատեղ ունի նաև բաժնետերաց ԱՆՍԱՀՄԱՆ երաշխաւորութիւնը, որով
կատարեալ վտահովեան արժանի է։

Ընդ. Գործակալը ՃՕՆ Ա. Ա. Կոչ լիազոր արտոնութիւն ունի ընկերութեանց
գէմ եղած որ և է գանգատանաց և խնդրանաց պատասխանել և եղած կո
րուստները ԱՆՄԻՋԱՊԵՍ վճարել։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ QUEEN ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այտըն - Ա. Արտաթիտիս	Սուսամ - Լ. Օն Միսիր	Սուրբ - Կոր. Միսայիլու և Ընկ.	Տէտէպաճ - Եղբայր Ֆիմէրէլի	Ամեն գործակալութիւն իւր մաս
Ատանա - Սուրբ Լուի Ֆոլլան Բաստ	Թիքի - Պ. Խաչատուր	Նոր Եփեսոս - Ալէքս. Միսայիլու	Բատոս - Ա. Պարսն	նաւոր ճարտարապետն ունի Զմեռու
Ալէքսանդրէթ - Պէլլիանիս և Քոթօնի	Խոսէմիլ - Սօկրատ Շ. Անտրէու	Տիքիլի - Գ. Ն. Միսայիլու	Լինիս - Ի. Վ. Լամբիտիս	նիւղ Ընդ. Գործակալութեան ճար
Պէրուս - Ե. Տ. Սուրբ	Միլիմիլ - Տ. Չ. Մէլլար օղլու	Չիպի - Ալթոն Միլիլ	Միսիլի - Ետան. Թէօտուտարիս	տարապետն է Մ. ՆիօԼԱ ՄԱՆԷԹԱ
Մաղիսա - Մ. Տիւանտուրուլո	Հին Ֆոչա - Բ. Վասիլիու	Մաքիլի - Ս. Մոսպիլիանոս	Սաքիլ - Արթիւր Թիքիլի	
Մէրսին - Ե. Բաստ և Ընկ.	Նոր Ֆոչա - Գրի. հաճի Անաստասիու	Մուլլա - Բոտր. հաճի Քիրեաքո	Միսի - Ն. Բէլիտի օրգիլ	
Նապիլի - Ա. Սարուեճու օղլու	Պայլնարը - Հաճի Ալթրաճ Լիվանիտիս	Քասապա - Յակար Ճէվալիքեան		

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ RELIANCE ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Տէտէպաճ - Եղբայր Ֆիմէրէլի	Միսիլի - Ի. Թէօտուտարիս	Միսի - Ն. Բէլիտի և օրգիլ	Վլէքսանդրէթ - Պէլլիանիս և Քոթօնի	Քարաթալար - Ի. Տ. Երուանիտիս
Կիլիսիոյ - Մ. Օտոնի	Բիքիլ - Ե. Բանաս	Թիքիլի - Ն. Քոթիլիանիս	Ալէքսանդր - Տ. Վլէքսան	Չիպի - Ալ. Միլիլ
Երբի - Ա. Պ. Թիսան և օրգիլ	Ալթիլ - Ե. Բանաս	Թիքիլի - Ալ. Քաչիլիս	Պէրուս - Ե. Տ. Սուրբ	Կորնոս - Թէօֆ. Բիլիտի
Բէտիլի - Ե. Ս. Սէնիս	Բիքիլ - Ե. Տիւանտուրուլո	Պուրիլ - Եղբայր Թէօտուրոսի	Պուրիլ - Ա. Տուրոնի	Քիլիլի - Սթ. Միլլարուտարիս
Լարնաքա - Ի. Չիլիլի և օրգիլ	Բոտոս - Անթ. Պարսն	Վաթի - Ա. Ի. Միսիր	Պարիլ - Ի. Ս. Ալթիլ	Քորո - Ք. Երուանիտիս
Լէվիսոս - Եր. Նիլիտեան	Բոտուլի - Ե. Ռոսի	Ուրլա - Ե. Միսայիլու և Ընկ.	Քալալի - Վլէքիլ օր Զան	Տարտանիլ - Օղբար Միսիր
Մաքիլի - Ա. Մոսպիլիանոս	Թէտէպաճ - Մաթիլի և օրգիլ	Վարնա - Անթ. Տիւրոնի	Կարիլի - Ե. Քորիս	Քալիլիս - Մանիլի և Ընկ.
Մէրսին - Ն. Թաթարաբիս	Սանսոն - Տ. Մուրաթեան	Ալթիլ - Մ. Արտիլիլի	Հանեա - Ա. Բիլիլ	Սքալտուիս - Ալթ. Միսայիլու